

تایغ دولبه هوش مصنوعی بر مقالات علمی

فرهنگستان

دانشگاه

شماره ۲۵ مهر ۱۴۰۱ | شماره ۳۹۸۳ | WWW.FDN.IR

معاون علوم، مهندسی و کشاورزی دانشگاه آزاد:

دانشگاه آزاد به سمت تقاضامحوری ومساله‌محوری در حرکت است

رئیس مرکز تحقیقات کاهش ریسک سوانح طبیعی واحد کرج در گفت‌وگو با «فرهنگستان»:

فرهنگ‌سازی نکنیم هوش مصنوعی به سرنوشت فضای مجازی دچار می‌شود

رئیس صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم:

ثبت‌نام وام‌دانشجویی اول آبان آغاز می‌شود

عادت خوب رئیس صداوسیما در پاسخ به دانشگاه ترک نشد

پرسش‌های دانشجویان به تغییرات اتوبوسی رسید

رئیس مرکز تحقیقات کاهش ریسک سوانح طبیعی واحد کرج در گفت‌وگو با «فرهنگستان»:

فرهنگ‌سازی نکنیم، هوش مصنوعی به سرنوشت فضای مجازی دچار می‌شود

فاطمه طاری بخش خبرنگار گروه دانشگاه

اواخر سال ۱۴۰۱ بود، بعد از اینکه CHAT GPT دنیای هوش مصنوعی را نوار کرد و به بحث داغ ماه‌های اخیر تبدیل شد و باعث شد تا کشورهای بسیاری به سمت تولیدات جدید و قانون‌گذاری این حوزه بروند؛ چراکه قانون‌گذاری و نحوه مواجهه یکی از مهم‌ترین چالش‌های حوزه هوش مصنوعی است. در ادامه گفت‌وگوی «فرهنگستان» با سعید جمالپور، عضو هیات علمی گروه فنی و مهندسی واحد کرج دانشگاه آزاد را می‌خوانید.

سعید جمالپور، رئیس مرکز تحقیقات کاهش ریسک سوانح طبیعی واحد کرج دانشگاه آزاد در خصوص هوش مصنوعی و فرهنگ آن گفت: «هوش مصنوعی یک جریان و یک فرهنگ است. قبضه کردن بسیاری از کشورها از این طریق اتفاق می‌افتد. یعنی فرهنگ هوش مصنوعی در حال غالب شدن است و نمی‌توان اسم آن را یک تکنولوژی صرف گذاشت، بلکه الان ما به سمت جهانی شدن از این طریق می‌رویم. از این رو معتقدم دانشگاه می‌تواند هم‌هادی و هم‌کنترل‌کننده و آگاهی‌دهنده این جریان باشد. یعنی می‌تواند نقش آفرینی در هدایت جریان را برعهده گرفته و مانند فضای مجازی که از دست‌مان در رفت، نشود و طوری عمل کند که هوش مصنوعی را مدیریتانه در جامعه پیاده کند. البته اول باید در

چالش‌های غفلت از ظرفیت نخبگان در عرصه حکمرانی

ابوالفضل معصومی
دکترای علوم سیاسی

یکی از نکات بسیار مهم اما مغفول در بیانات رهبر معظم انقلاب در مراسم مشترک دانش آموختگی دانشجویان دانشگاه‌های افسری نیروهای مسلح در دانشگاه امام علی (ع) لزوم اهتمام نسبت به مساله سطح سواد ورودی‌های جدید در دانشگاه‌های افسری و پرهیز از جذب افراد دارای کمبودهای «علمی» و «ذهنی» است. خنثی‌سازی توطئه‌های متعدد امنیتی در دهه ۶۰، مقابله با تهاجم نظامی صدام، «جهاد خودکفایی» نیروهای مسلح و پیشرفت شگفت‌انگیز در عرصه‌های مختلف نظامی از جمله در حوزه‌های موشکی و پهپادی نشان دهنده وجود نخبگان پرتalگیزه و با ایمان در نیروهای مسلح جمهوری اسلامی بوده است. در کنار نوابغی مانند شهید دکتر چمران و شهید حسن باقری، هزاران مهندس، پزشک و دانشجوی نخبه ایرانی در دوران دفاع مقدس حضور داشتند و نبوغ، طراحي‌ها و ابتکارات آنان ماشین جنگی صدام و نظام سلطه را به عقب راند. طبعاً تداوم دستاوردهای جمهوری اسلامی در حوزه‌های نظامی تا حدود زیادی منوط به جذب و بهره‌گیری از استعداد‌های درخشان و نخبگان در نیروهای مسلح است.

جامعه‌نخبگانی باشد تا از این طریق بتوانیم استفاده صحیح از هوش مصنوعی داشته باشیم. جمالپور درباره سیاست‌گذاری و تدوین سند هوش مصنوعی بیان کرد: «دنيا به سمت تدوین قوانین محدودکننده و کنترل‌کننده چه از نگاه سرمایه‌ای، چه سیاسی و چه اقتصادی می‌رود. حتی در دوره‌های اجتماعی و فرهنگی نیز قواعد کنترل‌کننده را پیاده‌سازی می‌کند. ما نیز چون همیشه با هجمه‌ای رویه‌رو هستیم، به نظر می‌رسد تا حدی از گردونه عقب مانده‌ایم. هرچند که تدوین سند هوش مصنوعی باز هم به نوعی قواعد کنترل‌کننده محسوب می‌شود. البته اگر بخواهیم همان برخورد با فضای مجازی را با هوش مصنوعی داشته باشیم، شاید چندان موفق نباشیم.»

عضو هیات علمی فنی و مهندسی واحد کرج با تاکید بر اینکه زمانی قواعد می‌تواند کارش را به درستی انجام دهد که فرهنگ آن هم برای مصرف‌کننده نهایی به درستی تبیین شده باشد، افزود: «یعنی زمانی می‌توانیم در کاربرد و استفاده از هوش مصنوعی و تحلیل‌های مرتبط با آن موفق باشیم که در وهله اول فرهنگ استفاده و تحلیل آن را تدوین کرده باشیم و افراد توجه شده باشند، بعد قواعد فرهنگی را لحاظ کنیم. در مقابل اگر بخواهیم در همان ابتدا به سراغ فرهنگ کنترل‌کننده برویم شاید در ابتدای امر موفق باشیم اما در نهایت در این بازی خواهیم باخت.» جمالپور درباره نقش اساتید در حوزه هوش مصنوعی تصریح کرد: «اساتید هم دو نقش دارند. یعنی وظیفه دارند دانشجو را هم با

نحوه استفاده و محاسن و هم با خطرات هوش مصنوعی آشنا کنند و قسمت دوم هم این است که کار علمی استفاده از هوش مصنوعی را آموزش دهند. امروز این حوزه در ابتدای راه است و ما می‌توانیم بسیاری از مسائل مانند تولید صدا از طریق هوش مصنوعی را تا حدی تشخیص دهیم. اما این را باید در نظر بگیریم که با ابزارهایی که برای این کار در حال توسعه هستند، دیگر تشخیص کارها سخت می‌شود. در این شرایط باید آموزش صحیح را به نیروی انسانی دهیم و آنها را به تکنولوژی و تحلیل درس مجهز کرده باشیم و در غیر این صورت همان چالشی که در فضای مجازی داریم را خواهیم داشت. یعنی یک خبر راست در کنار هزار خبر دروغ منتشر می‌شود و دیگر قدرت تحلیل را از افراد می‌گیرند.»

رئیس مرکز تحقیقات کاهش ریسک سوانح طبیعی با اشاره به اینکه اگر دقت نکنیم سرنوشت هوش مصنوعی مانند فضای مجازی خواهد شد، افزود: «وظیفه اساتید دانشگاهی این است که در کنار آموزش دانشجویان در وهله اول خودشان به این حوزه مسلط باشند؛ چراکه تصور می‌کنم هنوز بسیاری از اساتید ما به این حوزه وارد نشده‌اند. یک کلان‌تر باید در حوزه سیاست‌گذاری کلان در دانشگاه آزاد و وزارت علوم و حتی در خود شورای عالی انقلاب فرهنگی دنبال شود. یعنی امروز باید مسلط کردن اساتید بر هوش مصنوعی را از همه جنبه‌ها برنامه‌ریزی کنند و این سند یک مقدمه است اما باید گام به گام جلو برویم.»

خبر

دانشگاه آزاد به سمت تقاضامحوری و مساله‌محوری در حرکت است

محمد علی اکبری، معاون علوم، مهندسی و کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی در نخستین همایش ملی «پژوهش و نوآوری در هوش مصنوعی» در دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج با اشاره آیات قرآن اظهار کرد: «قطعا اگر جذاب نور خداوند باشید عزتی را که مختص خداوند متعال است نصیب انسان خواهد کرد.»

وی افزود: «پنج‌سال آینده دنیا و کشور در زمینه هوش مصنوعی قابل‌بیانی نیست و هوش مصنوعی نقش مهمی را در دنیا بازی خواهد کرد، بنابراین طبق فرمایش مقام معظم رهبری نیاز جامعه و پیشرفت‌های کشور باید به فکر بود و این مساله را در دانشگاه باید جدی گرفت.» معاون علوم، مهندسی و کشاورزی دانشگاه آزاد با اشاره به سیاست‌های این دانشگاه در زمینه هوش مصنوعی بیان کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی برای نخستین بار در کشور خیلی جدی به هوش مصنوعی ورود کرده این کنفرانس که شروع آن یک سال قبل بود، برنامه‌ریزی شد و تاکنون کنفرانسی با این ابعاد در کشور به‌ندرت برگزار شده است.» علی‌اکبری گفت: «دانشگاه آزاد به‌طور ویژه در موضوعات جذاب کشور و دنیا ورود خواهد کرد و هوش مصنوعی، امنیت غذایی، حمل‌ونقل و انرژی نیز از این موضوعات جذاب است. در این دانشگاه با دانشکده‌های نسل قدیم خداحافظی می‌شود. علاقه‌مندی دانشگاه با علم، تکنولوژی، نیازها و چالش‌های روز است و به این سمت در حال حرکت بوده تا بتواند در سال‌های آینده توانمندی خاص داشته باشد و در کشور حرف جدایی یزند.» وی مطرح کرد: «دانشگاه آزاد به سمت تقاضامحوری، مساله‌محوری و نیازمحوری در حرکت است و به‌سمتی می‌رود که دانشجویها به این دانشگاه افتخار کرده و از امکانات آن استفاده کنند.»

زن در گفتمان انقلاب اسلامی، جامعه‌ساز و تمدن‌ساز است

اولین نشست منطقه‌ای مسئولان و رابطان امور بانوان و خانواده دانشگاه آزاد استان‌های خراسان و گلستان با عنوان «بانوان نقش‌آفرین دانشگاه آزاد اسلامی» با حضور عاصمه قاسمی، مشاور ریاست دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده به میزبانی واحد مشهد برگزار شد. قاسمی در این نشست به تبیین موضوع الگوی سوم زن پرداخت و گفت: «الگوی سوم زن، یک الگوی مستقل از الگوی غرب و شرق است. براساس الگوی سوم، زن در گفتمان انقلاب اسلامی، دارای نقش جامعه‌ساز و تمدن‌ساز است. وی با تاکید بر اینکه برخلاف الگوی زن غربی، زن در الگوی سوم توحیدمحور و انسان‌ساز و تمدن‌ساز است، افزود: «الگوی سوم زن نجات‌بخش سرگشتگی زنان امروز جهان هست و نشان می‌دهد زنان هم در خانواده هم در جامعه نقش‌آفرین و اثرگذارند. در واقع زن هم رکن اصلی خانواده است و هم نقش مهم اجتماعی دارد و اصل پیشرفت زنان بعد از انقلاب اسلامی به برکت همین گفتمان است.» مشاور ریاست دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده با اشاره به محدودیت‌های احتمالی بر سر راه تحقق این الگو، تصریح کرد: «باید تلاش کنیم با سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌های متناسب، موانع را برطرف کنیم تا زنان و دخترانمان براساس این گفتمان هويت خود را بسازند.» لایحه به‌دکتر است محسن مرادی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان خراسان رضوی و واحد مشهد و لیل‌القاسمی مسئول امور بانوان و خانواده دانشگاه آزاد استان خراسان رضوی نیز در این نشست به ارائه سخنرانی پرداختند، همچنین مسئولان و رابطان امور بانوان و خانواده دانشگاه آزاد اسلامی استان‌های خراسان رضوی، شمالی، جنوبی و گلستان به بیان مسائل و چالش‌های خود پرداختند.»

مجموعه پوستر «سقوط امپراتوری» منتشر شد

مجموعه پوستر «سقوط امپراتوری» به همت اداره کل منابع انسانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد منتشر شد. به گزارش روابط عمومی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد، عبدالله وزیري مدیرکل منابع انسانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد، گفت: «افول قدرت ایالات متحده آمریکا و فروپاشی تمدن غرب و پایان قرن آمریکایی از جمله گزاره‌هایی است که در دهه‌های اخیر توسط اندیشمندان و اندیشکده‌ها و شخصیت‌های برجسته سیاسی و استراتژیک پیش‌بینی شده است.»

مدیرکل منابع انسانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد، با اشاره به شاخصه‌های افول آمریکا، گفت: «لشکرکشی‌های بی‌حاصل در جهان و غرب آسیا (ویتنام، عراق، افغانستان و...)، سقوط هم‌پیمانان آمریکا در منطقه (ایران، تونس، مصر، عراق، یمن و...)، عدم توانایی حمایتی از سایر هم‌پیمانان سابق و رویگردانی آنها از چتر حمایتی آمریکا مانند عربستان، امارات، قطر و... ظهور قدرت‌های جدید مانند چین، روسیه، هند، ایران، برزیل و... تشکیل و ظهور پیمان‌های جدید جهانی و منطقه‌ای؛ پیمان شانگهای، بریکس و... افزایش روزانه بدهی‌های آمریکا در جهان به عنوان ابرده‌کار جهانی، گسترش سیاست دلارزدایی در بسیاری از کشورها و رویکرد به تقویت ارزش‌های ملی و منطقه‌ای، سقوط معیارها و ارزش‌های اخلاقی و عدم امنیت اجتماعی در جوامع غربی به ویژه ایالات متحده آمریکا، بیداری ملت‌ها و نسل جوان و تقابل با سیاست‌های استعماری آمریکا، رشد روزافزون اسلام در جوامع غربی و گرایش روزافزون به دین‌مبین اسلام از شاخصه‌های افول آمریکا است.» وی با بیان اینکه موضوع سقوط امپراتوری آمریکا از دو دهه اخیر در میان اندیشمندان و اندیشکده‌ها به یک مسئله کاملاً جدی و پراهمیت مطرح شده است، خاطر نشان کرد: «احدال تاکنون ۱۲ عنوان کتاب پیرامون سقوط آمریکا کاملاً از منابع غربی به چاپ رسیده است. تجربه تاریخی نشانگر آن است که افول امپراتوری‌ها ناگهانی و آتی نیست قدرت‌های بزرگ همیشه به‌آهستگی سیر نزولی و ضعف خود را طی کرده‌اند و ایالات متحده آمریکا نیز از این قاعده مستثنی نیست.» وزیري در پایان گفت: «اداره کل منابع انسانی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه آزاد به‌مناسبت روز ۱۳ آبان روز استکبارستیزی نمایشگاهی با عنوان «سقوط امپراتوری» را در ۴۰ تابلو تقدیم جامعه دانشگاهی می‌کند.»